

C-1313 EXPOSICIÓ

Del 15 de setembre al 28 de novembre de 2019

Espai Zero

C-1313 és un projecte d'investigació i producció artística al voltant de l'antiga c-1313, antiga carretera que fou anegada als volts del 1999-2000, a causa de la construcció de l'embassament de Rialb. Es tracta d'un projecte de llarga durada -que ha tingut diferents fases, recuperacions- i que té com a pretensió la reflexió, el diàleg, sobre el que pot significar la construcció d'una mega estructura hidràulica com és l'embassament de Rialb.

És un projecte ple de contrastos. Des dels records, o el drama que va significar pels seus antics pobladors, als nous usos que s'han erigit. Vivència personal, plena de records d'infantesa. I de pobles petits com Tiurana, Bassella, Castellnou de Bassella...avui desapareguts per la construcció de l'embassament de Rialb. O quan l'any 2000 ens atansàvem amb aquests espais, i vivíem per un costat el drama dels seus pobladors, que havien de marxar i per l'altre el naixement d'aquests nous usos. La incidència de les notícies sobre Tiurana, i el seu anegament als mitjans de comunicació, cridava una allau de gent que amb diferents interessos i prioritats s'atansaven a la zona, des de la inquietud i rebuig dels seus habitants. Uns per curiositat, xafardeig... Com parelles i gent que s'hi feien fotografies en un contrast entre aquesta suposada felicitat i un entorn que aleshores mostrava el drama d'emigració forçada. Altres moguts per l'espoli, o per la visió romàntica i tal vegada morbosa de veure les restes de cases i construccions surant damunt de l'aigua. En aquest sentit, a Rialb i per evitar aquesta realitat, s'optava per la seva destrucció, màquines excavadores tiraren cases, esglésies, ermites... Després en vingueren la pesca en mans d'immigrants romanesos, les activitats d'oci esportiu dins l'embassament, caiacs ... O altres terrestres amb circuits de motos, quads... Com els que hi ha per exemple avui on es situava l'antiga població de Bassella.

Els embassaments desarrelen a moltes persones, aspecte humà que rarament se sol tenir en compte en el moment que es decideix la seva construcció. Parlar dels sentiments de les persones, dels seus afectes, dels llaços entre

les mateixes i els seus territoris. La pèrdua del territori implica sempre un desajust important, una profunda ferida en la vida dels seus habitants. La pujada de l'aigua representa la desaparició de tot un territori, la negació de tota la seva visió, mai més tornaran a veure aquells cultius, camins, carreteres, cases, horts... Ni s'hi podrà tornar.

Molts cops, la construcció d'embassaments implica una afectació que va molt més enllà d'expropiacions, desarticulant i eliminant rius, poblacions, comunicacions -que normalment van arran de riu- i relacions entre persones.

Destruïnt o afectant en el patrimoni cultural i natural, i la seva història. El trasllat d'edificacions, que es realitza en molts d'aquests casos, com succeí a Rialb -i que no deixa de sorprendre'ns- suposa necessàriament una alteració del significat intrínsec d'aquestes. Els edificis no són meres formes externes o exteriors, sinó que és primordial entendre el valor de la seva ubicació, l'orientació, o els elements que pot contenir el sol i que encara no han estat descoberts, com a noves possibilitats d'estudi, que el trasllat elimina de manera definitiva. Molt sovint, malauradament el trasllat també altera la forma final, introduint nous elements - suposadament per facilitar la comoditat i l'accés- com delimitacions, sòls encimentats... D'urbanització d'elements que prèviament es trobaven en estat més o menys natural. Convertits en elements estetitzants, com a pures formes, ens recorden més a elements de parcs temàtics que als seus originals. A més, la tendència és fer una recuperació puntual, d'alguns dels elements afectats, en fixa uns que passaran a la història, i elimina altres com cases i masies, tot i el seu valor social, cultural i històric.

Altres no es poden recuperar, com bé succeeix amb la cova o bauma del Segre, de Vilaplana o Espluga dels Gitanos, antic i important abric prehistòric arran de riu, avui sota les aigües.

L'embassament crea fissures, com podem veure, fins i tot abans de la seva existència. La certesa de la seva construcció sentència als llocs afectats a una paràlisi permanent, que acabarà en pujar l'aigua. Com parats pel temps les cases de les poblacions afectades viuen els darrers anys de vida en profunda agonia, esperant la seva desaparició definitiva. Cases i poblacions queden suspeses en el temps.

(Resum introducció catàleg, Olga Olivera, 2019)

 MUSEU TÈXTIL
TERRASSA